

## Täysistunto

**Torstai 9.11.2023 klo 16.02—18.17**

### 2.2. Suullinen kysymys investointien kohteista (Antti Kurvinen kesk)

Suullinen kysymys SKT 55/2023 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Seuraava kysymys, edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

16.27 **Antti Kurvinen kesk:** Herra puhemies! Talvi on tulossa, ja talvesta tulee näillä näkymin erittäin kylmä. En ole sääennustaja, kun näin sanon, vaan puhun talouden talvesta — siitä, minkälainen talvi meillä on talouteen tulossa. Viimeisimpien tietojen mukaan konkurssien määrä, lomautukset ja työttömyys ovat kasvussa. Erityisen vaikea tilanne on rakennusallalla. Suomi on syöksymässä kohti taantumaa. [Mauri Peltokangas: Kiitos teidän!] Siihen nähden tuntuu hyvin erikoiselta, että hallitus seisoo täysin tumput suorina tässä suhdannetilanteessa, kun ihmisiltä menee työpaikkoja alta ja yrityksiä kaatuu. Jotakin on nyt pakko tehdä, tai talvesta tulee ennätyksellisen kylmä.

Keskusta on tänään valtiovarainvaliokunnassa esittänyt oman vaihtoehtonsa koko Suomen suhdannepaketille. Suhdannepaketissa 300 miljoonaa kohdennettaisiin teiden, hamekoulujen ja taloyhtiöitten perusparannuksiin ja esimerkiksi rakennusalan vuoksi äkillisen rakennemuutoksen kokeneille paikkakunnille. Suuntaisimme 160 miljoonaa [Puhemies koputtaa] itäiseen ja pohjoiseen Suomeen, jotka ovat kaikista eniten kärsineet Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. [Puhemies koputtaa] Kysynkin nyt pääministeriltä: oletteko valmis tarttumaan tähän pakettiin? [Jenna Simula: Aika on mennyt jo!] Tämä voitaisiin rahoittaa [Puhemies koputtaa] Turun tunnin juna perumalla, ei tarvitse ottaa lisää velkaa.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Muistutan jälleen edustajia minuutin mittaisista puheenvuoroista. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.28 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että Suomen talouden tilanne on entisestään synkentyt. Se on ollut synkkä jo pitkään, mutta varmasti maailma ja ympärillämme käytävät sodat vaikuttavat siihen, että entisestään talouskasvu uhkaa hiipua, ja se on vakava paikka. Mutta sen kaltaisia esityksiä, mitä edustaja Kurvinen teki, löytyy hallitusohjelmasta. Me käytämme kolme miljardia investointeihin — teihin, raiteisiin — joka puolelle Suomea.

Se Turun tunnin juna, josta puhuitte: [Krista Kiurun välihuuto] Siitä rahasta iso osa käytetään tällä kaudella junaraiteeseen Helsingistä Lohjalle. [Timo Heinosen välihuuto] Merkittävä Uudenmaan logistiikkaa parantava hanke. Ja ennen kaikkea: se, mitä nyt pitää teh-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2023 vp

dä, on se, että hallitus vie määrätietoisesti eteenpäin hyvää hallitusohjelmaansa, jolla me laitamme talouden rakenteita kuntoon.

Ministeri Satonen erinomaisella tavalla kuvaa sitä, miten me haluamme synnyttää 100 000 uutta työpaikkaa Suomeen. Me muutamme sosiaaliturvaa, että työn vastaanottaminen kannattaa. Me muutamme verotusta niin, että työn tekeminen on kannattavampaa. Me annamme uskoa yrittäjälle, [Puhemies koputtaa] että tässä maassa kannattaa palkata ja tänne kannattaa investoida. Me laitamme [Puhemies koputtaa] rakenteita kuntoon, ja sillä me vastaamme tähän taantumaan.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen tästä aiheesta, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

**16.30 Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskusta tosiaan suuntaisi 300 miljoonaa nopeasti koko Suomea elvyttäviin toimenpiteisiin [Mauri Peltokankaan välihuuto] ja 160 miljoonaa tukemaan erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomea. Tämä voidaan tehdä olemassa olevan budjetin puitteissa.

Puhemies! Pääministeri hehkutti äsken liikenneyhteyksien tärkeyttä. Siihen nähden tuntuu oudolta se liikenne- ja viestintäpolitiikka, jota hallitus on nyt tekemässä. Eduskunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan huonokuntoisten väylien määrä kasvaa vaalikauden kolmena viimeisenä vuotena räjähdysmäisesti. Lisäksi infrahankkeet, joita pääministerikin hehkutti, kohdistuvat juuri vain eteläiseen Suomeen, ei länteen, itään ja pohjoiseen, ja Itä-Suomen tilanne on erityisen surkea: [Jani Mäkelä: Ei pidä paikkaansa!] Itä-Suomen viidelle maakunnalle tulee vain yhden tiehankkeen, yhden ratahankkeen verran rahoitusta.

Arvoisa puhemies! Myös viestintäpolitiikassa tehdään erittäin ikäviä asioita. Sanomalehtien jakelutukea leikataan ja laajakaistarahoista leikataan sillä tavalla, että joudutaan lähettämään rahaa takaisin EU:lle — vastinrahoja, EU-rahaa. Puhuivatko perussuomalaiset tällaisesta mitään [Puhemies koputtaa] vaalien aikana?

Kysynkin nyt, arvoisa puhemies, liikenne- ja viestintäministeriltä: [Puhemies koputtaa] mitä aiotte tehdä, että koko Suomen saavutettavuudesta ja digitaalisista elämän edellytyksistä [Puhemies koputtaa] pidetään huolta?

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Ministeri Ranne, olkaa hyvä.

**16.31 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin täytyy todeta siis se, että kun te katsotte Suomen karttaa, niin meillä on varsin laajasti erilaisia infrahankkeita tulossa ja hyvin nopealla aikataululla, [Hälinää] jo ensi vuonna. [Vilhelm Junnila: Koko Suomen hallitus!] 250 miljoonaa tulee ekstraa ensi vuonna korjausvelan taistamiseen, ja parhaassa mahdollisessa tilanteessa, jos me hankimme oikein — ja hankinnat on jo aloitettu — me saamme pysäytettyä ensi vuodeksi korjausvelan. Tämän jälkeen me tulemme jatkamaan myöskin korjausvelkaan liittyviä toimenpiteitä niin sisäisin siirroin kuin hankintaa tehostamalla. Laajakaistaohjelman osalta hallitusohjelmassa on siihen liittyvä selvitys, ja katsotaan, miten sitä voisi ja onko tarvetta sitä jatkaa.

Jos te mietitte taloustilannetta ja sitä, että hallitus laittaa nyt kolme miljardia euroa hyvin laajasti sotilaallisen liikkuvuuden hankkeisiin, erilaisiin liikenteen kannalta erittäin tärkeisiin, [Antti Kurvisen välihuuto] elinkeinoelämän kannalta tärkeisiin hankkeisiin, niin

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2023 vp

siitä hyötyy koko Suomi. Ja tulemme varmistamaan sen, että loppukaudesta te todella [Puhemies koputtaa] voitte katsoa Suomen karttaa tyytyväisinä.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

16.33 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa on kirjaus Merenkurkun kiinteän yhteyden selvittämisestä. Tämän yhteyden kannattajien mukaan se yhdistäisi Suomen Eurooppaan ja parantaisi huoltovarmuutta. Vuonna 2020 tehdyn laskelman mukaan kiinteä yhteys maksaisi kolmesta viiteen miljardia euroa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Laskitko ihan itse?] — Kyllä, kymppi oli pitkästä matikasta.

Itäisen Suomen liikenneyhteyksistä huolehtiminen on huolehtimista koko Suomesta. Yhtenä esimerkkinä tästä on Parikkala—Savonlinna—Pieksämäki-välin ratayhteys. Huoltovarmuuden ja Suomen kokonaisturvallisuuden kannalta on välttämätöntä, että meillä on toimiva ja yhtenäinen ratayhteys läpi Suomen idästä länteen. Tämä edellyttää Savonlinnan Laitaatsalmen ratasillan rakentamista syväväylän rakentamisen yhteydessä puretun tilalle. Sillan kustannusarvioiksi on aiemmin arvioitu noin 15 miljoonaa euroa. Kysymys ministeri Ranteelle: kun hallitusohjelmassa mainitaan noin viiden miljardin yhteys, jolla Suomi halutaan kytkeä Eurooppaan, niin olisiko mahdollista, että samalla selvitetäisiin mahdollisuus käyttää tästä 0,3 prosenttia itäisen Suomen kytkemiseksi muuhun Suomeen?

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Ministeri Ranne, olkaa hyvä.

16.34 **Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin kaikki ymmärrätte, nykyinen geopoliittinen tilanne ja huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen liittyvä tilanne ovat muuttuneet hyvin vahvasti koko ajan. [Antti Kurvisen välihuuto] Liikenne- ja viestintäministeriö tekee yhteistyötä tällä hetkelläkin Väyläviraston kanssa ja puolustusministeriön kanssa niiden hankkeitten osalta, joilla voidaan vahvistaa sitä turvallisuutta, sitä huoltovarmuutta ja vahvistaa myöskin sitä elinkeinoelämän liikkuvuutta. Näiden osalta me emme tietenkään ole kaikkia yksityiskohtia vielä päättäneet. Ja vielä liittyen tähän selvitykseen: nimenomaan selvityksiäkin tehdään siellä rannikolla ja sillä suunnalla, mutta siihenhän meillä ei ole osoitettuna rahaa. Mutta tämä hallitus korostaa hyvin paljon sotilaallisen liikkuvuuden rahoitushakuja. Olemme tehneet niitä runsaasti — huoltovarmuutta, Lappia, hyvin monia tärkeitä alueita — ja tämä tulee näkymään.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.35 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys lähti liikkeelle Suomen talouden näkymistä. Toden totta on mahdollista, että olemme jo nyt taantumassa tai ainakin matkalla sinne, ja aivan erityistä huolta herättää rakennusalan kriisi. Meillä on asuntorakentaminen tämän hetken arvion mukaan putoamassa alhaisimmalle tasolle sitten vuoden 48 — siis alhaisimmalle tasolle sotien jälkeen sitten vuoden 48. Nyt tässä, jos missä, pitäisi tehdä toimenpiteitä, koska nyt tämä alkaa vaikuttaa rakennustuoteteollisuuteen, kauppaan, tämä alkaa näkymään jo vientiteollisuudessa. Rakennusala uhkaa vetää Suomen perässään kohti lamaa. Sen vuoksi oli kyllä suuri pettymys, että hallitus on nyt poistamassa varainsiirtoverohelpotuksen ensiasunnon ostajilta.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2023 vp

Sinänsä ajatus siitä, että tavallisten asunnonostajien varainsiirtoveroa helpotetaan, varmasti tukee kasvua. Voisiko ajatella, arvoisa pääministeri, että pidettäisiin niiden osalta, jotka ostavat sijoitusasuntoja, tämä ennallaan ja sillä saataisiin pidettyä [Puhemies koputtaa] ensiasunnon ostajien varainsiirtoveron helpotus nykyisellään? [Puhemies koputtaa] Tämä olisi suurin piirtein saman hintainen kuin hallitus esittää, ja sillä olisi vaikutusta myös ensi vuonna ensiasunnon ostajiin. [Jani Mäkelä: Ei tällä ole mitään tekemistä asian kanssa! Ei nämä liity mitenkään toisiinsa!]

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Pääministeri... — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

**16.36 Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On totta, että rakennusala kärsii tällä hetkellä. Se on hyvin suhdanneherkkä ala, ja kun se on suhdanneherkkä ala, niin se myöskin ottaa nopeimmin iskuja vastaan tällaisessa tilanteessa, jossa ollaan. Hallitus ei suinkaan ole seissyt tumput suorina, vaan jo budjettiriihessä sovittiin erillisestä paketista, jolla kohtuuden rajoissa pyrittiin myöskin tätä akuuttia tilannetta helpottamaan. [Pia Viitasen välihuuto]

On kuitenkin syytä ymmärtää, mistä tässä pohjimmiltaan on kyse. Silloin, jos asuntomarkkinat eivät vedä, jos ihmiset eivät ole valmiita asuntoja ostamaan ja ottamaan lainaa, jos on epäselvyyttä tulevista korkonäkymistä, on ymmärrettävää, että se heijastuu nopeasti myöskin rakentamisalalle. Nyt onneksi ollaan kuitenkin jo siinä tilanteessa, että meillä alkaa olla näköpiirissä se, että koronnostojen tie on kuljettu loppuun. Toisaalta ollaan siinä tilanteessa, että ehkä voidaan jo ennakoida, että jollakin aikavälillä korot lähtevät laskuunkin. Hallituksen omilla veropäätöksillä on entisestään asuntokauppaa tervehdyttävä vaikutus, mitä tulee näihin veromuutoksiin, joita mainitsitte, ja tätä kautta epäilemättä saadaan myöskin uutta dynamiikkaa rakennusosalle aikaan. [Johannes Koskinen: Ensiasunnon hankkijat uhohtui!]

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

**16.37 Mika Lintilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitusohjelma on tekstiltään mielestäni verrattain hyvä. Ainut ongelma on se, että tietysti rahat ja teksti eivät ole synkassa keskenään, [Naurua] mutta kyllä te varmaan ne rahat jostain keksitte. [Timo Heinonen: Joku käytti ne rahat!] Se, mikä pikkasen vaivaa mieltäni, on se, että te puhutte koko ajan sopeuttamisesta. Eikö ole syytä puhua myös kasvattamisesta? [Vasemmalla: Juuri näin!] Ne kasvuelementit, mitä tarvitaan sieltä hallitusohjelmasta, ovat hyvin vähäisiä. Me nähdään tällä hetkellä se, että rakennusala on jo törmännyt seinään. On tulossa seuraavia aloja, jotka tulevat törmäämään seinään. Meidän ei tarvitse katsoa kuin teollisuuden indikaattoreita täällä, luottamusindikaattoreita, ne ovat hyvin synkkiä. Selkeää on, että VM joutuu tarkistamaan omaa kantaansa ja ennusteitaan, tulevat tipahtamaan ensi vuodelle. Oikeastaan sen pohjalta kysynkin pääministeriltä: Te tässä suhdannepoliittisessa tilanteessa teette merkittäviä veronkevennyksiä. Olisiko kuitenkin syytä lykätä veronkevennyksiä ja laittaa tuo raha kasvun luomiseen suomalaiselle toiminnalle, elinkeinoelämälle [Puhemies koputtaa] ja niin edelleen, työllisyyden vahvistamiseen? [Jani Mäkelä: Veronkevennys luo kasvua!]

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2023 vp

16.39 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ei tee vuositasolla merkittäviä veronkevennyksiä, joilla olisi isossa kuvassa merkitystä, mutta tekee täsmänä esimerkiksi työtulovähennyksen parantamista 100 miljoonalla, jotta ihmisten kannattaa ottaa työtä vastaan ja kannattaa lähteä töihin.

Hallitusohjelma — hienoa, että se on luettu ja hyväksi todettu — ei perustu siihen vanhaan ajatteluun, että kaikki ongelmat ratkaistaan vain pistämällä lisää rahaa, vaan siihen, että me laitamme kuntoon niitä perusteita, millä me saamme investointeja Suomeen. Meillä on esimerkiksi tuulivoimaan Suomessa suunnitteilla yli 100 miljardilla investointeja. Meillä suunnitellaan tehdasinvestointeja, joissa tehdas muutetaan käymään puhtaalla energialla. Meillä on valtavat näkymät. Siksi me panostamme luvitusten nopeuttamiseen ja investointiympäristön parantamiseen monella tavalla. Logistiikan panostukset kolmella miljardilla on yksi osa tätä. Me haluamme saada investointeja Suomeen ja sitä kautta työpaikkoja ja sitä kautta uutta kasvua. Ja ainoastaan sillä, että me pidämme huolta siitä, että Suomi on kilpailukykyinen, [Puhemies koputtaa] me saamme niitä investointeja. Me ei pystytä kilpailemaan rahalla esimerkiksi Euroopan maiden kanssa. [Puhemies koputtaa] Esimerkiksi valtiontuista pitää päästä eroon Euroopassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.